

Aika: 30.9.2021 klo 9.00-12.00

Paikka: Zoom-etäyhteys

Paikalla: Maria Forsén (klo 10->), Ilkka Haataja, Liisa Hilander (puheenjohtaja), Outi Hintikka, Ilona Lindfors (sihteeri), Katriina Tiainen (poissa klo 10-11), Tarja Turunen, Okko Vainonen (vierailija), Matias Frosterus (vierailija)

Poissa: Mirja Anttila, Mari Ekman, Taru Fröjdholm, Jaakko Tuohiniemi

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:03.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

3. Kokous- ja tapahtumakuulumisia

- Fiktioaineistotyöryhmän kokous 9.9.
 - [muistio](#)
 - käsitelty alustavasti lasten kaunokirjallisuuden kuvailua, mallinnus on tekeillä
 - rakennusten nimien merkitseminen fiktiivisessä aineistossa
 - käsitelty YSO-termiehdotusta 'tuhon jälkeinen maailma'
 - seuraava kokous 14.10.
- [Kuvailun asiantuntijaryhmien työpaja 28.9.](#)
 - Mirja kertoi työpajassa aikaontologian tämän hetken tilanteesta
 - kommentteja:
 - kompakti päivä, lyhyet esitykset toimivat hyvin
 - keskusteluun olisi kaivattu enemmän aikaa, esimerkiksi väitöskirjojen kuvailu
 - RDA-tilannekatsaus on jo sivuilla
 - RDA-esimerkkien työstäminen keväällä 2022
 - palautekysely tullut sähköpostiin osallistujille

4. Siskun sivujen päivittäminen

- Keskusteltiin Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän kiwi-sivun päivittämisestä
- suurempia rakenteellisia muutoksia ei kannata tehdä tässä vaiheessa, sillä nykyisestä wiki-alustasta ollaan luopumassa lähitulevaisuudessa

- kommentteja voi laittaa joko aiemmin ryhmäläisille jaettuun GoogleDocs-dokumenttiin tai sähköpostilla Ilonalle
- Ilona jatkaa kiwi-sivun työstämistä kommenttien pohjalta

5. Puheenvuoro sisällönkuvailusta yleisten kirjastojen verkostotapaamisessa

- Eeva-Riitta Peltonen lähetti ryhmälle toiveen, että yleisten kirjastojen verkostotapaamiseen tulisi edustaja Siskusta kertomaan sisällönkuvailun aiheista
- Liisa voisi pitää lyhyen alustuksen Siskun toiminnasta
- Marjut Puominen ja Outi Hintikka pohtineet esiteltäviä asioita
- Kaksi aiheetta nousut:
 - aihe 1: mitä on asiasanoitus ilman ketjuja? Fiktiivisessä aineistossa näkökulmien ilmaiseminen ketjuttamatta on haasteellista
 - aihe 2: local-termien käyttötarve ja local-termien päätyminen yhteistietokantoihin
 - ryhmästä kommentoitiin, että saisiko tähän local-asiaan Melinda-ylläpidon näkemyksen, kun nyt local-termit ovat päätyneet Melindaan, vaikka tämä ei ollut tarkoitus. Jos päätyvät Melindaan, eikö silloin voisi käyttää kenttää 653. Nyt local-tunnusta käytetty pääasiassa kentässä 655
 - Ilkka lupasi kysyä Melindasta, mitä mahdollisuuksia on Melindaan päätyneiden local-termien käsittelyyn/poistamiseen
 - Outin ja Marjutin esitys keskittyy fiktioaineiston kuvailuun.
 - Sisällönkuvailuoppaaseen tulossa fiktioaineiston kuvailua käsittelevä liite. Marjut ja Outi työstäneet liitettä, ja kun saavat luonnoksen valmiiksi, käsitellään se fiktioaineistotyryhmässä.

6. Paikkaryhmän tietomalli (jatketaan 13.9. aloitettua keskustelua)

- [13.9.2021 pidetyn kokouksen muistio](#)
- keskustelun pohjustukseksi on koottu esimerkkitapauksia ehdotusjärjestelmään <https://github.com/Finto-ehdotus/YSE/labels/sisku>
- Huomioita tietomallista ja kuvailusta:
 - miten vuosiluku tulkitaan, kun käyttäjä näkee tällaisen metatiedoissa, esimerkiksi Perniö (-2009)
 - toimiiko, jos on valokuvassa aiheena Perniö (kunta) ja siihen viitataan pelkällä Perniöllä, katoaako tietoa
 - viittausoliot ovat apuna tiedonhaussa, ja niitä luodaan tarpeeseen

- tietomallissa yleinen paikkakäsite Messukylä, johon voidaan viitata Messukylä (kunta) & Messukylä (Tampere) ja museoiden toive oli, että kattokäsitettä voisi käyttää kuvailussa
- YSO-paikat ja kuvailu
 - YSO-paikat käytössä myös museoissa, ja kattokäsitteitä ei ole käytettävissä YSO-paikoissa
 - jos nämä kattokäsitteet olisivat käytettävissä YSO-paikoissa, tulisi monesti valittua tämä epämääräinen kattokäsite tarkkojen termien sijaan, mikä koettiin ongelmallisena
 - jos kuvailussa käytettäisiin epämääräistä kattokäsitettä, niin käytännössä se olisi sama asia kuin että kuvailussa olisi molemmat/kaikki viittausoliot
- Lakkautetut kunnat ja niiden sulkutarkenteet
 - entä jos myöhemmin päätetään pilkkoa pitäjä ja kunta erikseen, menetetäänkö jotain, jos on käytetty Messukylä (-1947)
 - jos vuosilukumerkintää käytetään, onko siinä se ongelma, että vuosiluku ei kerro, mikä on muuttunut, nyt tarkenteet (kunta) & (Salo) kertovat, miksi käsitteet ovat erilliset?
 - tietomallissa ei ole määritelty huomautus-kenttää, pitäisi ehdottomasti olla, nämä on sisällytetty kattokäsitteen ja viittausolioiden suhteisiin, mutta eivät näy loppukäyttäjälle. Huomautukset ovat paikan ominaisuuksia, tarvitaan ehkä myös viittausolioihin, jotta voidaan kertoa, miksi viittausolioita on useampia
 - voisiko olla esim. kunta 1975 saakka? ei koettu toimivana vaihtoehtonaE
 - voisiko olla myös perustamisaika?
 - esimerkki [tapaus Tottijärvi](#) . Vuosiluku-tarkenteen käyttöä ei koettu erityisen ongelmallisena tämänkaltaisessa tapauksessa
 - jos vain paikan nimi muuttunut, mutta muuten pysynyt samana tulisi se vain ohjausermiksi esim. [Parainen \(2008-\)](#) KT Länsi-Turunmaa
- ehdotuksia toimivammaksi nimeksi viittausoliolle?
 - ajatus on, että viittausoliot ovat niitä, joita käytetään kuvailussa
 - Matias on käyttänyt esityksissä viittausolioista englanniksi termiä 'annotation objects'
 - kirjastosektorilta ehdotettu termiä auktorisoitu hakutieto, mutta muut sektorit vierastavat termiä.
 - Viittauskohde? Olisi ehkä parempi kuin olio.
 - Wikidatassa käytössä nimitys 'toponyymi', joka tarkoittaa paikan virallista nimeä, mutta tämän kohdalla ongelmana voi olla se, että viittausolioiden sulkutarkenteelliset nimimuodot eivät ole virallisia nimiä
 - entä jos viittausoliot olisivat paikkoja, ja yläkäsite nimeltään joku muu esimerkiksi 'mentaalinen paikka'
 - ehdotetut vaihtoehdot viittausolion uudeksi nimeksi:

- viittauskohde
 - toponyymi
 - auktorisoitu hakutieto
 - tai jos ylätaso olisikin nimeltään esimerkiksi 'mentaalinen paikka' niin voisiko viittausolioita nimittää paikoiksi?
- miten käsitellään maakunnat
 - Esimerkkitapauksia:
 - [Ylä-Satakunta](#)
 - [Vaasan rannikkoseutu](#)
 - [Nyland](#)
 - nykyiset maakunnat ja historialliset maakunnat
 - nykytilanne maakuntien osalta ei ole oikein, esimerkiksi nyky-Satakunta on ruotsiksi Satakunta ja Satakunnan historiallinen maakunta olisi ruotsiksi Satakunda, jota ei nyt ole YSO-paikoissa käytettävissä
 - Pohjanmaan historiallinen maakunta ja nykyinen Pohjanmaan maakunta (aiempi nimi Vaasan Rannikkoseutu)
 - tapaus Itä-Uusimaa:
 - koettiin, että tarvittaisiin sekä Itä-Uusimaa (maakunta) että Itä-Uusimaa (muu kuin maakunta) erillisinä termeinä
 - ehdotuksia: Itä-Uusimaa (alue), Itä-Uusimaa (muu alue), Itä-Uusimaa (Uusimaa)?
- ylätason mentaalinen paikka koetaan ongelmalliseksi, kun ne eivät viittaa tarkasti tiettyyn paikkaan
 - tapaus Töölö: epävirallinen nimi kattaa kaksi virallista nimeä (Etu-Töölö & Taka-Töölö), mikä on ongelmallista
- Luovutetut alueet:
 - Esimerkkitapauksia:
 - [Koivisto](#)
 - [Korpiselkä](#)
 - ryhmän näkemyksen mukaan nämä luovutettujen alueiden paikat olisi jaettava aikaan ennen alueluovutusta ja aikaan alueluovutuksen jälkeen
 - riittäisikö pelkät vuosiluvut, niin ei tarvitsisi huomioida Neuvostoliitto/Venäjä
 - esimerkiksi: Viipuri (-1940) & Viipuri (1940-)
- Yhteenvetoa:
 - yksi paikka ei riitä aineistojen kuvailuun, tarvitaan historiallinen ulottuvuus
 - tarvitaan mahdollisuus lisätä huomautuksia paikan tietoihin
 - eri käsitteille eri termit, jos paikka muuttunut
 - mikä on oleellista: alueellinen muutos, hallinnollinen muutos
 - käytännön tarve uudelle termille
 - toive, ettei tule epäkäytännöllistä/ liian hienojakoista jakoa kuvailun kannalta

- vuosiluku tarkenteena vaikuttaisi olevan pääosin toimiva
 - toiveena mahdollisimman selkeä ratkaisu, vuosiluku voi olla joissain tilanteissa ongelmallinen, mutta nämä täytyy ratkaista tapauskohtaisesti, sillä ratkaisua, joka toimisi varmasti kaikissa tilanteissa on vaikea keksiä
- jatketaan paikan tietomallin käsittelyä vielä ylimääräisessä kokouksessa perjantaina 8.10. klo 13:30-15:30. Liisa lähettää kutsun

7. Muut asiat

- Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän toimikausi päättyy vuoden lopussa. Kuvailuryhmien nimittämistä seuraavalle kaudelle käsitellään Kuvailuryhmien puheenjohtajien kokouksessa.

8. Tiedotusasiat

- [Talonmiehen tuokio 30.9.](#)
- [Kirjastoverkkopäivät 27.-28.10.](#)
- seuraava Siskun kokous 4.11.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.52.